

Agendes i dietaris

Es veu de seguida, només de donar-hi un còp d'ull. La publicació dels diaris *La vida lenta* de Josep Pla i *Diari d'un funàmbul* d'Alexandre Cirici Pellicer hauria de constituir una notícia de primera plana a l'anuari 2014 de la cultura catalana. El primer l'ha publicat Destino i l'ha editat Xavier Pla, que és qui coneix millor el personatge i l'obra del Montaigne de l'Empordà. El segon, imprès amb l'elegància que caracteritza Comanegra, el dóna a conèixer Glòria Soler, biògrafa d'alguns dels historiadors catalans més destacats del segle XX.

Tots dos llibres, apareguts gairebé alhora, comparteixen una mateixa naturalesa aparentment circumstancial. No són exactament dietaris, formalitzats per ser llegits com a obres literàries, ni tampoc funcionaren com els respectius tallers d'escriptor. Més aviat se'ns presenten com si fossin el sobrant de dos fonamentals corpus tancats: receptacles de notes a través de les quals els seus autors van deixar constància per a ells mateixos de què havien fet i amb qui havien parlat o què havien sentit un dia, un altre dia i encara un altre.

Però, malgrat l'aparent insignificança d'ambdós llibres, llegint la transcripció de les notes de Josep Pla i la generosa tria que Soler ha fet de les 134 llibretes de l'home de l'art que fou Cirici, sovint fa la commovedora sensació d'accedir, a través d'aquests papers privats de segon ordre, a la veritable caixa negra de cadascuna d'aquestes personalitats.

De Cirici, de qui s'han editat llibretes escrites entre els anys 1946 i 1961, se'n desprèn una energia tan forta que se'ns revela com un humanista amb la capacitat fascinant d'encarar-se amb tot allò que la vida li anava posant al davant.

Les notes de Pla, redactades el 1956, 1957 i 1964, quan ell rondava els seixanta anys, són el sismògraf d'una quotidianitat congelada. Al mas de Palafrugell, meteorologia i ressaca, llit i ploma. La imatge és tortuosament decrepita. Pla veu molta gent, però el seu autèntic jo ja era el d'un solitari al capvespre moral de la seva aventura. Tot concentrat per espremer tot el que havia viscut i tot el que havia après. 29 d'octubre del 64: "Acabat el *Quadern gris*".●